

ควบคุมโรคในอนาคต (ผู้บริหารงานสาธารณสุขในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ควรหาทางสนับสนุนด้านเทคนิคและการเงิน เพื่อให้มีการผ่าพิสูจน์ผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้หวัดนกให้มากขึ้น) ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้นักวิทยาศาสตร์เลือกชนิดสัตว์ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการทดลองทำวัคซีนป้องกันโรคนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เชี่ยวชาญกล่าวอีกว่า การศึกษาเรื่องที่พิมพ์เผยแพร่วันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2549 ในวารสารออนไลน์ Public Library of Science (PLOS): Medicine illustrate the point ในความร่วมมือระหว่างทีมจากแคนาดา กับจีน ได้รวบรวมข้อมูลการผ่าพิสูจน์ศพผู้เคราะห์ร้ายจากการระบาดของโรคซาร์ส เมื่อปี พ.ศ. 2546 มีนักพยาธิวิทยาบางคนกล่าวว่า รู้สึกไม่เต็มใจที่จะผ่าพิสูจน์ศพ เนื่องจากเสี่ยงต่อการติดเชื้อ แต่อย่างไรก็ตาม จากการผ่าพิสูจน์ศพชี้ให้เห็นว่า ไวรัสซาร์สปรากฏอยู่ในปอดเป็นเวลาเพียง 2 สัปดาห์เท่านั้น ก่อนจะถูกกำจัดโดยระบบภูมิคุ้มกัน ทีมผู้ดำเนินการยังพบว่า การเสียชีวิตไม่ได้มีสาเหตุจากไวรัสทำลายเนื้อเยื่ออื่น ๆ เลย อย่างไรก็ตาม มีผู้เสียชีวิต 25 ราย จาก 32 ราย เสียชีวิตเกินกว่า 2 สัปดาห์ ซึ่งบ่งบอกว่าการก่อโรคมียุทธศาสตร์ที่ซับซ้อนที่สุด สามารถทำให้เสียชีวิตได้ในที่สุด การรักษาผู้ป่วยโดยใช้ยาต้านไวรัส เพื่อจะระงับความเสียหายดังกล่าวและช่วยชีวิตคนไข้ได้ ซึ่งการศึกษานี้อยู่ใน “Time Course and Cellular Localization of SARS-Cov Nucleoprotein and RNA in Lungs from Fatal Cases of SARS” โดย Nicholls และคณะ จาก <http://medicine.plosjournals.org/perlserv/?request=get-document&doi=10.1371/journal.pmed.0030027>.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 2 ระหว่างวันที่ 8 – 14 มกราคม พ.ศ. 2549

(Outbreak Verification Summary, 2 nd Week, Jan 8 - 14, 2006)

ข่าวการระบาดในต่างประเทศ

✍️ เรียบเรียงโดย บวรพรรณ ดิเรกโชค* พญ.ชวณิ สันฐวงศานนท์** พญ.วรรณ หาญเชาว์วรกุล*
* กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา ** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาโรคระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา

ในสัปดาห์ที่ 2 ระหว่างวันที่ 8 – 14 มกราคม พ.ศ. 2549 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ในประเทศ

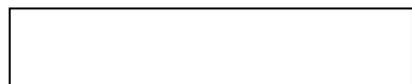
1.1 โรคไอลรอน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 ราย เด็กหญิง อายุ 1 เดือน อยู่ที่หมู่ 2 ตำบลโนนท่อน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มป่วยวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้ ไอ และมีน้ำมูก มารดาสังเกตว่าเด็กหายใจหอบ และคอบวม พาเข้ารับการรักษาศูนย์อนามัยโนนท่อน ตรวจร่างกายฟังปอดไม่มีเสียงผิดปกติใด ๆ หายใจไม่เร็ว มารดานำเด็กกลับไปพักที่บ้าน เวลาประมาณ 12.00 น. มีอาการไอ หน้าเขียว จึงพาเข้ารับการรักษาศูนย์ผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลศรีนครินทร์ แพทย์วินิจฉัย URI ได้รับยาลดไข้มารับประทาน วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2549 มีอาการไอเป็นชุด ๆ อาเจียนหลังจากไอ หายใจไม่สะดวก มีเสมหะมาก และมีอาการหน้าเขียวร่วมด้วยเมื่อไอติดต่อกัน จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ แพทย์วินิจฉัย R/O Pertussis และให้การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ Erythromycin syrup ขณะนี้ผู้ป่วยอาการดีขึ้น ออกจากโรงพยาบาลวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2549 ประวัติการรับวัคซีน เด็กได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในเด็กแรกเกิด และวัคซีนป้องกันโรคคอตีบคอตีบครั้งที่ 1 สำหรับวัคซีนป้องกันไอลรอนยังไม่ครบเกณฑ์อายุที่จะได้รับ ทีม SRRT ของอำเภอและจังหวัดร่วมสอบสวนโรค ค้นพบผู้สัมผัสใกล้ชิดรวม 13 ราย (อยู่ร่วมบ้าน 5 ราย) เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ส่งตรวจ PCR ได้ให้ยา Erythromycin แก่ผู้ป่วยและผู้สัมผัส เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของโรค ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการซึ่งส่งไปตรวจที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2 โรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 6 ราย โดยผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลไพศาล จังหวัดนครสวรรค์ อายุระหว่าง 39 - 57 ปี รายแรกเริ่มมีอาการเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2549 เวลาประมาณ 19.00 น. แพทย์วินิจฉัย Food poisoning ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) สัมภาษณ์ผู้ป่วยทั้งหมดพบว่าทุกรายได้รับประทานก๋วยเตี๋ยว โดยได้ซื้อก๋วยเตี๋ยวจากแผงจากชาวบ้านหมู่บ้านอื่นนำมาขาย จากการค้นหาผู้ป่วยรายอื่นในหมู่บ้านพบว่า มีผู้รับประทานก๋วยเตี๋ยวทั้งหมด 11 ราย มีอาการป่วย 9 ราย ส่วนอีก 2 รายไม่มีอาการเนื่องจากรับประทานเพียงเล็กน้อย ผู้ป่วยเล่าว่าได้นำก๋วยเตี๋ยวที่ซื้อมานึ่งคลุกกับมะพร้าวและน้ำตาล รับประทานในวันเดียวกัน หลังจากนั้นประมาณ 2 - 3 ชั่วโมงเริ่มมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ คาดว่าก๋วยเตี๋ยวที่ซื้อมาพอกำไม่ได้ทำการขจัดสารพิษจากก๋วยเตี๋ยวให้หมดก่อนจะตากแห้ง เจ้าหน้าที่ได้ให้สุขศึกษาชุมชนเรื่องพิษจากก๋วยเตี๋ยวและวิธีการเตรียมที่ถูกต้อง ก่อนจะนำมารับประทาน ขณะนี้กำลังติดตามพ้องคำดังกล่าว เพื่อสอบสวนหารายละเอียดเพิ่มเติม

ก๋วยเตี๋ยวเป็นพืชเผิงชนิดหนึ่ง ซึ่งนิยมนำมาบริโภค ในเนื้อเผิงจะมีสารพิษไดออสคอร์บิน (Dioscorine) ที่มีพิษอย่างแรง ถ้าหากนำมารับประทานโดยไม่ทำลายสารพิษก่อน จะทำให้เกิดอาการเบื่อเมา เพราะสารพิษจะไปทำลายระบบประสาทส่วนกลางทำให้เป็นอัมพาต ถ้ารับประทานสด ๆ ปริมาณขนาดเท่าผลมะม่วงอ่อนจะทำให้ตายได้ภายใน 6 ชั่วโมง คนสมัยโบราณจะมีวิธีการในการเอาสารพิษออกจากก๋วยเตี๋ยว โดยปอกเปลือกหัวก๋วยเตี๋ยวให้สะอาด หั่นเป็นแว่น แต่ละแว่นหนาประมาณ 1 - 1.5 เซนติเมตร นำหัวก๋วยเตี๋ยวที่หั่นใส่ภาชนะเช่นโองหรือไห ใส่ซันก๋วยเตี๋ยวที่หั่นแล้วลงไป ในภาชนะหนาประมาณ 10 เซนติเมตร โรยเกลือให้ทั่วหนา 1 - 2 เซนติเมตร แล้วใส่ซันก๋วยเตี๋ยวลงไปสลับกับเกลือจนกว่าจะหมด ทั้งไว้ค้างคืน วันรุ่งขึ้นนำก๋วยเตี๋ยวที่หมักออกมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่ซันก๋วยเตี๋ยวที่ล้างแล้วลงไป ในถุงผ้าดิบหรือผ้าขาวบาง นำของหนักทับไว้ เพื่อไล่น้ำเบื่อเมาของก๋วยเตี๋ยวออกให้หมด หลังจากนั้นนำซันก๋วยเตี๋ยวจากถุงผ้าเทกลับลงไป ในภาชนะเดิม ใส่ น้ำให้ท่วมเนื้อก๋วยเตี๋ยว ทั้งไว้ค้างคืน รุ่งเช้าจึงนำซันก๋วยเตี๋ยวมาล้างให้สะอาดและทำเช่นเดิม ประมาณ 5 - 7 วันจึงจะปลอดภัยจากสารพิษนำมาบริโภคได้ หรือจะผึ่งแดดให้แห้งเก็บตุนไว้ เมื่อนำมาบริโภคจึงนำซันก๋วยเตี๋ยวมาแช่น้ำ นำไปนึ่งหรือปรุงอาหารอื่นรับประทานได้

1.3 โรคเลปโตสไปโรซิส เสียชีวิต 1 ราย จังหวัดยะลา เพศชาย อายุ 44 ปี อาชีพทำสวน อยู่ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เริ่มป่วยวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้สูงเฉียบพลัน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเบตง ในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2549 มีอาการไข้สูง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ตัวเหลืองตาเหลือง ปัสสาวะออกน้อย แพทย์สงสัยโรคเลปโตสไปโรซิส รักษาอาการไม่ดีขึ้นวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2549 ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลยะลา เสียชีวิตในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2549 ผลการตรวจคัดกรองเบื้องต้น (IgM screening test) ให้ผลบวก และได้ส่งซีรัมเพื่อตรวจยืนยันที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดสงขลา อยู่ในระหว่างรอผล ทีมเจ้าหน้าที่สอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่า ในพื้นที่ไม่มีน้ำท่วมไม่พบการระบาดของโรคนี้ และกำลังติดตามสอบสวนหาสาเหตุต่อไป ได้ให้สุขศึกษาแก่ประชาชนเพื่อป้องกันควบคุมโรคแล้ว ขณะนี้ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

ข้อสังเกต จากนายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร ที่ปรึกษากรมควบคุมโรค และสำนักกระบวนวิทยา กล่าวว่า กรณีมีน้ำท่วมมากในหลายท้องที่ต่อเนื่องกันเป็นบริเวณกว้าง หากมีพื้นที่เป็นคอนน้ำท่วมไม่ถึง มักจะมีสัตว์เลื้อยคลาน หนู จากท้องที่อื่นหนีน้ำมารวมตัวกันอยู่เพิ่มขึ้น ก็อาจจะพบการระบาดของโรคเลปโตสไปโรซิสได้ ซึ่งเคยพบในบางท้องที่ของจังหวัดในภาคกลาง เมื่อมีน้ำท่วมใหญ่ปี พ.ศ. 2526 ดังนั้นการซักประวัติผู้ป่วยเพื่อหาที่มาของการติดเชื้อ ก็ควรจะต้อนึกถึงกรณีนี้ไว้ด้วย

2.1 โรคอุจจาระร่วงระบาด เสียชีวิต 32 ราย ประเทศฟิลิปปินส์ เกิดที่จังหวัด Palawan พบผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นเด็ก และยังมีผู้ป่วยในพื้นที่อื่นอีกถึง 168 ราย เจ้าหน้าที่คาดว่าสาเหตุมาจากสุขาภิบาลไม่ดี และขาดน้ำดื่มสะอาด ขณะนี้กำลังดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และสอบสวนหาสาเหตุของการระบาดต่อไป

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆